



## Sedir ( *Cedrus libani* A.Rich. ) Orijin Denemesi

### Projenin Özet Tanıtımı

Akdeniz Bölgesi yüksek dağ kuşağında yayılış gösteren, en geniş ve optimum yayılışını Türkiye’de yapan Toros Sedirini hem korumak hem de başarılı ağaçlandırmalar yaparak ülke ormanları içindeki payını yükseltmek amacıyla, özellikle Orta Anadolu, İç Ege ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yapılan ağaçlandırmalarda Toros Sedirine mutlaka yer verilmektedir.

Sedir (*Cedrus libani* A. Rich) Orijin Denemesi; Türkiye’de sedir ağaçlandırmalarında kullanılacak uyum yeteneği yüksek, hızlı gelişen, hastalık ve zararlılara mukavim, nitelik ve nicelik olarak yüksek ormanlar kurmaya imkân sağlayacak orijinleri belirlemek ve uygulayıcının kullanımına sunmak amacı ile kurulmuştur. Bu tür çalışmalar ayrıca, iklim değişikliğinin orman kaynakları üzerindeki etkilerini göstermede çok iyi bir bilgi kaynağı oluşturur ve genetik kaynakların ex-situ (doğal yaşam alanı dışında) olarak korunması amacıyla da hizmet ederler.

1984 yılında her orijin için ortalama 30 ağaç aralarında 50 metre olacak şekilde işaretlenmiş ve denemede bu ağaçlardan toplanan kozalaklar karıştırılarak elde edilen tohumlar kullanılarak yetiştirilen 2+0 yaşlı fidanlar kullanılmıştır. 1989-1990 yıllarında İç Anadolu, Güneydoğu Anadolu, Ege, Akdeniz ve Orta Karadeniz Bölgeleri olmak üzere Türkiye genelinde toplam 16 adet deneme alanında gerçekleştirilen dikimlerle başlatılan denemeler, rastlantı blokları deneme desenine göre 3 yinelemeli olarak kurulmuş ve yinelemelerde orijinler 16 fidan ile temsil edilmiştir. Deneme alanlarında en az 32, en çok 36 orijine yer verilmiştir. Projenin 5., 10. ve 20. yıl ara sonuçları Teknik Bülten olarak yayınlanmıştır. Deneme alanlarının gözlem, ölçüm ve koruma çalışmaları devam etmektedir.

### Proje Başlangıç ve Bitiş Tarihi

1984-2025

### Proje Yürütücüsü Müdürlük

İç Anadolu Ormanlık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / Ankara

### Ortak Yürütücü Kuruluşlar(\*)

Ege Ormanlık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü/İzmir, Batı Akdeniz Ormanlık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü/Antalya, Güneydoğu Anadolu Ormanlık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü/Elazığ

### Proje Yürütücüsü

Giyasettin AKBİN

### İrtibat:

Giyasettin AKBİN

Tel: +90 3122131734/4801

E-posta: giyasettinakbin@ogm.gov.tr